

ป๋ญ จ สุก ทุ ธ าว าส

ภิกษุเมื่อจิตตั้งมั่น บริสุทธิ ผุดผ่อง ไม่มีกิเลส ปราศจาก
อุปกิเลส เป็นจิตอ่อน ทั่วการทำงาน มั่นคง ถึงความไม่หวั่นไหว
ย่อมโน้มจิตไปเพื่อแสดงฤทธิ์ เธอย่อมแสดงฤทธิ์ได้หลายอย่าง
ย่อมสามารถอุบลคำพระจันทร์พระอาทิตย์ซึ่งมีฤทธิ์มีอำนาจมาก
ใช้อำนาจทางกายไปตลอดพรหมโลกก็ได้ เปรียบเหมือนช่างหม้อ
หรือลูกมือของช่างหม้อผู้ฉลาด เมื่อนวดดินดีแล้ว ต้องการภาชนะ
ชนิดใด ก็ทำภาชนะชนิดนั้นให้สำเร็จได้

ปัญญาสุทธาวาส

๔๒๕

ทุกวันนี้มนุษย์กำลังสับสน ไม่รู้ว่าเกิดมาทำไม อะไรคือเป้าหมายที่แท้จริงของชีวิต เมื่อไม่ได้ฟังธรรมของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ชีวิตจึงต้องเวียนวนอยู่ในกระแสแห่งความทุกข์ระทม คือต้องเวียนว่ายตายเกิดอยู่ในสังสารวัฏ ซึ่งเปรียบเสมือนคุกกี้ใหญ่ ที่ควบคุมเซลยเอาไว้ สรรพสัตว์ทั้งหลายต้องถูกตรึงด้วยเครื่องพันธนาการ มีกับดักคือเบญจกามคุณต่างๆ ยากจะสลัดออกได้ ต่อเมื่อได้ฟังพระสัทธรรม และได้ประพฤติปฏิบัติตามหลักคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จึงจะเข้าใจความเป็นไปและความเป็นจริงของชีวิต และสามารถสร้างคุณค่าให้เกิดขึ้นกับชีวิตได้ คุณค่าของชีวิตอยู่ที่การสร้างบารมีและทำใจหยุดใจนิ่ง เพราะใจหยุดคือสิ่งเดียวที่จะหลุดให้หลุดออกจากวังวนแห่งวัฏสงสารอันหาเบื้องต้น ท่ามกลาง และเบื้องปลายไม่ได้เพื่อเข้าสู่กระแสพระนิพพานถึงที่สุดแห่งการเกิด นี่คือเป้าหมายที่แท้จริงของชีวิต

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน สามัญญผลสูตร ว่า

“ภิกษุเมื่อจิตตั้งมั่น บริสุทธิ์ ผุดผ่อง ไม่มีกิเลส ปราศจากอุปกิเลส เป็นจิตอ่อน ควรแก่การทำงาน มันคง ถึงความไม่หวั่นไหว ย่อมโน้มจิตไปเพื่อแสดงฤทธิ์ เธอย่อมแสดงฤทธิ์ได้หลายอย่าง ย่อมสามารถลูบคลำพระจันทร์ พระอาทิตย์ซึ่งมีฤทธิ์มีอำนาจมาก ใช้อำนาจทางกายไป

ปัญญาสุทธาวาส

๔๒๖

ตลอดพรหมโลกก็ได้ เปรียบเหมือนช่างหม้อหรือลูกมือของช่างหม้อผู้ฉลาด เมื่อนวดดินดีแล้ว ต้องการภาชนะชนิดใด ก็ทำภาชนะชนิดนั้นให้สำเร็จได้”

อานุภาพของผู้มีใจหยุดนิ่งอย่างสมบูรณ์แล้วเป็นอานุภาพที่ไม่มีขอบเขตจำกัด ดังพุทธพจน์ที่หลวงพ่อดำยกขึ้นมา ภพสามจะอยู่ในสายตาของบุคคลผู้มีจิตตั้งมั่นบริสุทธิ์ผ่องแผ้ว คืออยู่ในญาณทัสสนะของธรรมกายที่สามารถไปรู้ไปเห็นได้หมด ถ้าฝึกจิตให้ดีที่เรียกว่ากัมมัฏฐาน คือใจนุ่มนวลควรแก่การงานแล้วจะโน้มน้าวจิตไปทางไหนก็ได้ โน้มน้าวจิตไปตรวจดูนรกขุมต่างๆ ก็รู้เห็นได้ตามความเป็นจริง จะไปสวรรค์หรือพรหมโลกก็รู้เห็นได้หมด โดยเฉพาะผู้ที่ฝึกสมาธิขั้นสูงอยู่ในระดับใจบังคับกายได้ คือใจเป็นนายกายเป็นบ่าว เมื่อใจฟ่องเบาเต็มที ย่อมสามารถอาศัยรูปกาย ที่ประกอบด้วยมหาภูตรูป ๔ นี้ ไปสู่พรหมโลกได้เหมือนกัน

*ที่ผ่านมาหลวงพ่อดำอธิบายถึงพรหมโลกในชั้นต่างๆ ตั้งแต่ปฐมฌานภูมิ ทุตติยานภูมิ ตติยานภูมิ และจตุตถฌานภูมิ รวมเป็น ๑๑ ชั้นแล้ว คราวนี้หลวงพ่อดำจะเล่าถึงพรหมโลก

*ภูมิวิลาสินี (พระพรหมโมลี)

മെത്രാപ്പോലീത്ത

อีกชั้นหนึ่งซึ่งมีชื่อเรียกว่า สุธาวาส เป็นที่อยู่ของพรหมที่เป็น
อริยบุคคลในพระพุทธศาสนา ชั้นพระอนาคามี

สุธาวาสภุมินีมีอยู่ ๕ ชั้นด้วยกัน ตั้งอยู่เป็นชั้นๆ ขึ้นไป
 ตามลำดับภูมิธรรม ไม่ได้ตั้งอยู่ในระดับเดียวกันเหมือนปฐม-
 มาณภูมิดังที่หลวงพ่อดำนำมาเล่าแล้ว สุธาวาส ๕ ได้แก่ อวิห-
 าทปา สุธัสสา สุธัสสี และอกนิฏฐภพ สำหรับอวิหา สุธาวาสภุมิ
 เป็นพรหมโลกชั้นที่ ๑๒ ตั้งอยู่สูงขึ้นไปจากอสังขณีสัตตภุมิ
 ประมาณ ๕,๕๐๘,๐๐๐ โยชน์ เป็นที่สถิตของพรหมอนาคามีบุคคล
 ผู้ไม่เสื่อมคลายในสมบัติของตนเอง ที่ว่าไม่เสื่อมคลายในสมบัติ
 ที่ท่านมี หมายความว่า ท่านไม่ละทิ้งพรหมสถานที่อยู่ของท่าน
 แม้เวลาเพียงแค่นี้ก็น้อยก็ตาม เพราะว่าพรหมที่สถิตอยู่ใน
 อวิหาพรหมโลกนี้ ท่านจะไม่จุติในระหว่างสถิตอยู่จนถึงกำหนด
 อายุขัย ซึ่งแตกต่างจากพรหมในสุทธาวาสภุมิที่เหลือ ๔ ภูมิ คือ
 อดัตปาภูมิ สุธัสสาภูมิ สุธัสสีภูมิ และอกนิฏฐภูมิ เพราะพระพรหม
 เหล่านี้ อาจไม่ได้อยู่ครบกำหนดอายุ ก็มีการจุติหรือนิพพาน
 เสียก่อนบ้าง

สุทธาวาสแต่ละชั้นมีความแตกต่างกันตามกำลังบุญ เช่น อวิหาพรหมจะเสวยพรหมสมบัติอันประณีตและบริสุทธ์มาก เพราะได้เคยเป็นสาวกของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้พบ พระพุทธศาสนา และมีปกติเห็นภัยในวัฏสงสาร อุตสาหะเจริญ

ปัญญาสุทธาวาส

๔๒๘

วิปัสสนากัมมัฏฐานจนกระทั่งทำอนาคามีผลให้บังเกิดขึ้นได้สำเร็จ เป็นพระอนาคามีบุคคล และในขณะที่เจริญวิปัสสนากัมมัฏฐาน อยู่ นั้น ท่านเป็นผู้มีสังขาริทธิ คือ มีศรัทธาแก่กล้ากว่าอินทรีย์ อย่างอื่น ครั้นดับขันธสิ้นชีวิตแล้ว จึงตรงมาเกิดเป็นพรหมผู้ บริสุทธิ์ในพรหมโลกแห่งนี้ เสวยพรหมสมบัติจนกว่าจะสิ้นอายุ หรือจนกว่าจะได้สำเร็จเป็นพระอรหันต์แล้วดับขันธเข้าสู่อายตนะ นิพพาน

พรหมวิมานที่สูงขึ้นไปจากอวิหาสุทธาวาส ประมาณ ๕,๕๐๐,๐๐๐ โยชน์ จะเป็นพรหมโลกชั้นที่ ๑๓ ชื่อว่า อดัมปา เป็นที่สถิตของพรหมอนาคามีผู้ไม่มีความเดือดร้อน ที่ว่าเป็น ผู้ไม่เดือดร้อน หมายถึงท่านไม่มีความเดือดร้อนทั้งทางกาย วาจา และใจ เพราะพรหมที่สถิตอยู่ในอดัมปาสุทธาวาสภูมินี้ จะเข้า ฌานสมาบัติ หรือมิฉะนั้นก็เข้าผลสมาบัติอยู่เสมอ นิเวศธรรม ซึ่งเป็นกิเลสเครื่องข้องอันเป็นเหตุทำให้ร้อนใจไม่มีโอกาสที่จะ เกิดขึ้นได้เลย ฉะนั้นจิตใจของท่านจึงมีแต่ความสงบเยือกเย็น ไม่มีความเดือดร้อน ทำให้ท่านได้เสวยพรหมสมบัติอันประณีต และบริสุทธิ์มาก

แต่เดิมพรหมเหล่านี้เคยบวชหรือเป็นสาวกของพระสัมมา- สัมพุทธเจ้ามาก่อน มีปกติเห็นภัยในวัฏสงสาร อุตสาหะเจริญ วิปัสสนากัมมัฏฐาน จนกระทั่งได้สำเร็จเป็นพระอนาคามีบุคคล

ปัญญาสุทธาวาส

๔๒๕

และในขณะที่เจริญวิปัสสนากัมมัฏฐาน ท่านเหล่านี้เป็นผู้มี
วิริยอินทรีย์ คือ มีวิริยะแก่กล้ากว่าอินทรีย์อย่างอื่น เป็นผู้ทรง
คุณวิเศษในพระพุทธศาสนา เมื่อดับขันธแล้ว จึงตรงมาอุบัติ
เป็นพระพรหมผู้บริสุทธิ์ในพรหมโลกชั้นนี้ และสูงจากอดตปา-
สุทธาวาสพรหมโลกขึ้นไปอีก ๕,๕๐๘,๐๐๐ โยชน์ ก็จะถึง
พรหมโลกชั้นที่ ๑๔ ชื่อว่า สุทัตสาสุทธาวาส เป็นที่สถิตของ
พรหมอนาคามีผู้ทรงไว้ซึ่งความเห็นอย่างแจ่มใส หมายความว่า
สามารถเห็นสภาวะธรรมโดยแจ่มแจ้ง ชัดเจน มีจิตใจที่ใสสว่าง
สงบเยือกเย็น เสวยพรหมสมบัติอันประณีตและบริสุทธิ์มากๆ

ที่ท่านได้พรหมสมบัติอันเลิศเช่นนี้ เพราะบรรดาพรหม
แต่ละองค์ผู้สถิตอยู่ที่พรหมวิมานของตนในสุทัตสาสุทธาวาสโลกนี้
ล้วนแต่เป็นผู้มีवासนาบารมี ในส่วนลึกของจิตใจก็มีฐลิกิเลส
เหลือติดอยู่น้อยมาก เพราะได้ทำความเพียรในการขจัดกิเลส
อาสวะมามากจนตลอดชีวิต และเป็นผู้เลิศในด้านสตินทรีย์
คือ มีสติแก่กล้ากว่าอินทรีย์อย่างอื่น ครั้นดับขันธลง จึงตรง
มาเกิดเป็นพรหมผู้บริสุทธิ์ในพรหมโลกแห่งนี้

สูงขึ้นจากสุทัตสาสุทธาวาสอีก ๕,๕๐๘,๐๐๐ โยชน์
จะถึงพรหมโลกชั้นที่ ๑๕ ชื่อว่าสุทัตสัสสุทธาวาส เป็นที่สถิตอยู่
ของพรหมอนาคามีผู้ทรงไว้ซึ่งความเห็นอย่างแจ่มใสมากกว่า
คือมากกว่าพรหมชั้นสุทัตสาสุทธาวาสที่กล่าวมา ท่านพรหม-

ปัญญาสุทธาวาส

๔๓๐

อนาคามีเหล่านี้ เป็นผู้มีสมาธิในทริย คือ มีสมาธิแก่กล้ามากกว่าอินทริยอย่างอื่น ทำให้มีจักขุ ๓ อย่าง คือ ทิพยจักขุ ปัญญาจักขุ และธรรมจักขุ ซึ่งมีกำลังมากกว่าพรหมอนาคามีที่สถิตอยู่ในสุทัตสพรหมโลก เพราะฉะนั้นจึงทำให้ท่านมีความเห็นในสภาวะธรรมได้อย่างชัดเจนแจ่มใสเป็นอย่างยิ่ง มีจิตใจสงบเยือกเย็นเสวยพรหมสมบัติอันประณีตตลอดเวลา

สูงขึ้นไปอีก ๕,๕๐๘,๐๐๐ โยชน์ จะถึงพรหมโลกชั้นที่ ๑๖ ซึ่งเป็นชั้นสุดท้ายชื่อว่า อภิญญสุทธาวาส บางทีเรียกว่า อภิญญภูมิ เป็นที่สถิตของพรหมอนาคามี ผู้ทรงคุณวิเศษที่สุด โดยไม่เป็นสองรองใคร หมายความว่า ไม่ได้เป็นรองทั้งในเรื่องของความสุขและความรู้ เพราะเป็นผู้เลิศในด้านปัญญินทริย คือ ปัญญาแก่กล้ากว่าอินทริยอย่างอื่น

มีข้อสังเกตอย่างหนึ่งว่า หากพรหมอนาคามีในชั้นอวิหาตตปปา สุทัตสา และสุทัตลี ยังมิได้สำเร็จเป็นพระอรหันต์ ครั้นสิ้นพรหมอายุขัย ก็จะต้องจุติจากพรหมโลกที่ตนสถิตอยู่ มาอุปบัติในอกนิฏฐพรหมโลกนี้ เมื่อมาอุปบัติในชั้นอกนิฏฐะนี้แล้ว จะไม่ไปอุปบัติในที่ใดภูมิใดอีก เพราะจะสำเร็จเป็นพระอรหันต์ และนิพพานอยู่ในพรหมโลกชั้นนี้ อภิญญสุทธาวาสนี้ จึงเป็นพรหมโลกที่มีศีลคุณ สมาธิคุณ ปัญญาคุณ อย่างประเสริฐล้ำเลิศยิ่งกว่าพรหมโลกชั้นอื่นๆ ทั้งหมด

ปัญญาสุทธาวาส

๔๓๑

ทั้งหมดนี้เป็นพรหมโลกชั้นปัญญาสุทธาวาสอย่างย่อๆ ซึ่งถือว่าเป็นพรหมโลกที่จัดอยู่ในรูปภพ รวมเป็น ๑๖ ชั้น ยังไม่พุดถึงอรูปภพอีก ๔ ชั้น ที่เราจะมาเรียนรู้กันต่อไป ขอให้ทุกคนหมั่นนั่งธรรมะ และรักษาใจให้ผ่องใส ให้ใจอยู่ในธรรม มีอารมณ์สบายกันทั้งวัน ความสบายจะทำให้เราได้เข้าถึงพระธรรมกายอย่างง่ายดาย แล้วเราจะเข้าใจเรื่องพรหมโลกได้กระจ่างแจ้งกันทุกคน

